

W Polsce, jako organizatora systemu ochrony zdrowia należy wskazać przede wszystkim ustawodawcę. Organami ustawodawczymi są w tym przypadku: sejm, senat oraz prezydent. Nie sposób tu pominąć pozostałych uczestników systemu, którzy w wyniku podejmowania działań przez siebie i poprzez współdziałanie z pozostałymi uczestnikami systemu, mają na niego znaczący wpływ w zakresie organizacji. Dlatego należy wymienić trzech głównych jego uczestników:

- świadczeniobiorcy (wraz z organizacjami ich reprezentującymi),
- świadczeniodawcy (i organizacje je reprezentujące),
- instytucja ubezpieczenia zdrowotnego – płatnik - NFZ.

Świadczeniobiorcy, to pacjenci (ubezpieczeni) posiadający prawo do korzystania z powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. Wśród nich można wyróżnić klientów indywidualnych i zbiorowych. Klienci indywidualni to osoby objęte powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym jak i nieobjęte tym ubezpieczeniem, ale korzystający z usług zdrowotnych. Do klientów zbiorowych należy zaliczyć NFZ oraz przedsiębiorstwa, które wykupują dla swoich zatrudnionych pakiety dodatkowych świadczeń zdrowotnych.

Świadczeniodawcy, to określenie z nieobowiązującej już ustawy o zakładach opieki zdrowotnej. Na podstawie ustawy o działalności leczniczej, obecnie mamy do czynienia z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą. Jednak tym określeniem (świadczeniodawca) nadal posługuje się wielu uczestników systemu, a w szczególności płatnik – NFZ.

Instytucja ubezpieczenia zdrowotnego – płatnik, to instytucja, która po przeprowadzeniu konkursu na udzielanie świadczeń zdrowotnych, na zasadzie kontraktów dokonuje zakupu świadczeń zdrowotnych dla osób objętych ubezpieczeniem zdrowotnym i pokrywa koszty udzielania tych świadczeń.

Wśród pozostałych interesariuszy - uczestników systemu należy wymienić:

Ministerstwo Zdrowia, wytyczające kierunki polityki zdrowotnej oraz posiadające uprawnienia kontrolne w zakresie ochrony zdrowia i profilaktyki poprzez inicjowanie działań legislacyjnych. Jednocześnie Ministerstwo Zdrowia sprawuje nadzór nad wieloma instytucjami, które mają wpływ na funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia, takimi jak: Narodowy Fundusz Zdrowia, Narodowe Centrum Krwi, uniwersytety medyczne, Główny Inspektorat Sanitarny, Główny Inspektorat Farmaceutyczny, jednostki badawczo-rozwojowe (instytuty). Ministerstwo sprawuje też nadzór medyczny przez konsultantów krajowych w poszczególnych specjalnościach medycznych.

Wojewodowie, którzy prowadzą rejestry podmiotów leczniczych oraz którym podlegają konsultanci wojewódzcy w poszczególnych specjalnościach medycznych.

Organizacje i instytucje reprezentujące interesy pacjentów, do których można zaliczyć choćby Stowarzyszenie „Primum Non Nocere” (po pierwsze nie szkodzić). Pacjenci, lub ich rodziny tworzą wiele innych stowarzyszeń, których działalność koncentruje się na problemach związanych z ich chorobą, np. cukrzycą lub chorobami rzadko występującymi.

Rzecznik Praw Pacjenta, który jest urzędem powołanym na podstawie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Do zakresu działania Rzecznika należy m.in. prowadzenie postępowań w sprawach praktyk naruszających zbiorowe prawa pacjentów oraz analiza skarg pacjentów w celu

określenia zagrożeń i obszarów wymagających naprawy w systemie ochrony zdrowia.

Komisje ds. orzekania o zdarzeniach medycznych. Powołali je wojewodowie do rozpatrywania skarg pacjentów i stwierdzania, czy zaistniało zdarzenie medyczne, które spowodowało uszczerbek na zdrowiu lub zgon pacjenta. Funkcjonowanie tych komisji nie uniemożliwia pacjentom skierowanie sprawy do sądu, w przypadku niekorzystnego dla pacjenta rozstrzygnięcia komisji lub zbyt niskiej wysokości odszkodowania, które zaproponuje podmiot leczniczy.

Producenci i dostawcy produktów leczniczych, wyrobów medycznych i środków biobójczych, którzy działają w oparciu o mechanizm rynkowy. Są oni producentami i dostawcami zaopatrującymi podmioty lecznicze oraz apteki zewnętrzne we wszelkie materiały, aparaturę i sprzęt medyczny, które są niezbędne do realizacji procesów udzielania świadczeń zdrowotnych.

Organizacje reprezentujące świadczeniodawców i producentów. Do nich należą przede wszystkim organizacje samorządowe, związki zawodowe i stowarzyszenia reprezentujące pracowników podmiotów leczniczych, korporacje zawodowe lub stowarzyszenia producentów. Wśród samorządów należy wymienić Naczelną Radę Lekarską, Naczelną Izbę Pielęgniarek i Położnych, Naczelną Izbę Aptekarską, Krajową Izbę Diagnostów Laboratoryjnych. Organizacje zawodowe pracowników systemu ochrony zdrowia to głównie, ze względu na wielkość, Ogólnopolski Związek Zawodowy Lekarzy oraz Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych.

Źródło: materiał powstał w ramach projektu "Innowacyjna i sprawna administracja" współfinansowanego ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, a realizowanego przez Związek Powiatów Polskich; autor: Janusz Atłachowicz